



Kanta-Hämeen kärjäoikeuden laamanni

Rikosuhrimaksujen määräämättä jättäminen

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaisessa rangaistustuomioiden tarkastamisessa kiinnitettiin huomiota siihen, että Kanta-Hämeen kärjäoikeus oli jättänyt rikosuhrimaksut määräämättä 25.4.2022 antamissaan ratkaisuisissa nro 22/117191 (dnro R 21/1995), nro 22/117204 (dnro R 22/6) ja nro 22/117211 (dnro R 21/2046).

SELVITYS

Kärjäoikeuden puheenjohtajana asioissa toiminut kärjänotaari A on 5.12.2022 antanut apulaisoikeuskanslerin häneltä pyytämän selvityksen. A on kertonut, että kyseisenä päivänä hän on käsitellyt rikosasioita ensimmäistä kertaa lautakuntakokoonpanon puheenjohtajana. Selvityksen mukaan A on ollut tuolloin siinä käsityksessä, että rikosuhrimaksua ei tule määrätä tilanteessa, jossa syyksiluetut rikokset olisi voitu käsitellä rikosrekisteriotteilta ilmenevien vastaajille aiemmin annettujen rikosasiain tuomioiden yhteydessä. A on kertonut, että hän on tullut tietoiseksi rikosuhrimaksun määräämistä kyseisessä tilanteessa koskevasta korkeimman oikeuden ratkaisusta KKO 2019:4 vasta myöhemmin tuomioistuinharjoittelun edetessä.

RATKAISU

Rikosuhrimaksusta annetun lain 2 §:n mukaan se, joka tuomitaan rangaistukseen rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta, on velvollinen suorittamaan rikosuhrimaksun.

Lain 4 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuin määrää rikosuhrimaksun rangaistuksen tuomittuun.

Korkein oikeus on kärjänotaari A:n selvityksessään viittaamassa ratkaisussa [KKO 2019:4](#) todennut, että rikosuhrimaksusta annetun lain 2 §:n ja 4 §:n 1 momentin sanamuoto on yksiselitteinen ja selvä. Mainittujen säännösten mukaan tuomioistuimen tulee tuomitessaan vastaajan rangaistukseen 2 §:n edellytykset täyttävästä rikoksesta määrätä vastaajan maksettavaksi myös rikosuhrimaksu. Poikkeukset rikosuhrimaksun määräämiseen on lueteltu mainituissa pykälissä, eikä niihin sisälly se, että teot olisi voitu käsitellä samalla kertaa sellaisten tekojen kanssa, joita koskevassa tuomiossa vastaajan maksettavaksi on jo määrätty rikosuhrimaksu. Korkein oikeus on viitannut mainittuun ratkaisuun myös myöhemmässä ratkaisussaan ([KKO 2021:71](#)).

Kärjänotaari A on menetellyt virheellisesti, kun hän ei ole kysymyksessä olevissa kolmessa tuomiossa määrännyt vastaajille rikosuhrimaksua. Kiinnitän hänen huomiotaan rikosuhrimaksun määräämistä koskevien säännösten noudattamiseen.

Pyydän Teitä saattamaan ratkaisuni A:n tietoon.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Oikeuskanslerinsihteeri

Leo Lahtinen